

Uchwała Nr SO-12/0954/107/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 15 kwietnia 2024 roku

w sprawie: wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Rawicz za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego i objaśnieniami.

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony Zarządzeniem Nr 16/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 4 września 2023 roku w osobach:

Przewodnicząca: Danuta Szczepańska
Członkowie: Zdzisław Drost
Małgorzata Okrent

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), wyraża o przedłożonym przez Burmistrza Gminy Rawicz sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia jednostki i objaśnieniami

opinię pozytywną.

U z a s a d n i e

Przedmiotem badania stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Rawicz za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami przedłożone tutaj Izbie drogą elektroniczną w dniu 27 marca 2024 roku. Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową na 2023 rok uchwaloną w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej wraz ze zmianami dokonanymi w ciągu roku budżetowego przez Radę i Burmistrza, uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej (po zm.) na lata 2023–2034 oraz ze sprawozdaniami za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2023 roku, przedkładanymi Izbie.

- I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową, stanowiącą objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu oraz część tabelaryczną.
1. W części opisowej sprawozdania zawarto informację o planowanych i wykonanych dochodach i wydatkach budżetu. Omówiono wykonanie dochodów prezentując ich wykonanie z poszczególnych źródeł z podziałem na dochody bieżące i majątkowe z omówieniem dochodów własnych, subwencji, środków pochodzących ze źródeł zagranicznych oraz dotacji z budżetu państwa.
- Omówiono realizację wydatków w poszczególnych działach i rozdziałach klasyfikacji budżetowej, z uwzględnieniem wydatków bieżących i majątkowych oraz wydatków niewygasających z upływem 2023 roku.

2. W części tabelarycznej przedstawiono plan (wg stanu na dzień 1.01.2023 r. i 31.12.2023 r.) i wykonanie dochodów i wydatków w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej.

W odrębnych załącznikach zaprezentowano także m.in. wykonanie przychodów i rozchodów budżetu, wydatki majątkowe zaplanowane do realizacji i wykonane w roku 2023, zestawienie dotacji udzielonych z budżetu Gminy, dochody z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, dochody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz wydatki nimi sfinansowane, plan finansowy zadań finansowanych z Funduszu przeciwdziałania COVID-19 i zadań finansowanych z Funduszu Pomocy oraz plan i wykonanie jednostek pomocniczych za 2023 rok.

3. W sprawozdaniu omówiono stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich zapisanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 uofp, dokonane w trakcie roku budżetowego.

Szczegółowość danych o uzyskanych dochodach i poniesionych wydatkach wykazanych w sprawozdaniu odpowiada szczegółowości uchwały budżetowej, a zatem spełniony został wymóg z art. 269 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

4. W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2023 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 oraz art. 269 ustawy o finansach publicznych.

II.1. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2023 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tutaj. Izbie, za wyjątkiem rozbieżności wykazanych w pkt VI uzasadnienia.

II.2 Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet za rok 2023 został wykonany z deficytem budżetu w kwocie 1.993.630,78 zł (przy planowanym deficycie w kwocie 16.294.759,57 zł), bowiem:

- dochody wykonano w wysokości 170.576.348,86 zł, tj. 99,96 % planu,
- wydatki wykonano w wysokości 172.569.979,64 zł, tj. 92,31 % planu.

Dochody bieżące wykonano w kwocie 146.607.782,99 zł i wydatki bieżące w kwocie 136.919.681,15 zł, co spełnia wymóg z art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Przychody zrealizowano w wysokości 38.221.665,26 zł, w tym z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 7.400.000,00 zł (100% planu), z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy w kwocie 29.886.363,24 zł (przy planowanym zaangażowaniu w uchwale budżetowej w kwocie 9.959.457,55 zł) oraz z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 935.302,02 zł przy planie wynoszącym 935.302,02 zł.

Rada Miejska Gminy podjęła uchwałę o zaciągnięciu kredytu bankowego. Skład Orzekający wydał w dniu 20 lutego 2023 r. pozytywną opinię o możliwości spłaty kredytu w kwocie 7.400.000,00 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w tym na wydatki majątkowe.

W roku 2023 rozchody budżetu z tytułu kredytów i pożyczek (§ 992) wykonano w kwocie 2.000.000,00 zł, co stanowi 100% planu.

Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-NDS kwartalne sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023.

Na koniec 2023 roku Jednostka posiadała zobowiązania w kwocie 41.190.229,00 zł (z tytułu kredytów i pożyczek), co stanowi 24,15 % wykonanych dochodów budżetu.

Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2023 roku.

II.3 Wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii wykonano w kwocie 1.229.631,26 zł przy zrealizowanych dochodach z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w łącznej kwocie 1.178.184,80 zł (rozdział 75618 – „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw”, § 0480 – „Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych”, rozdział 75619 – „Wpływy z różnych rozliczeń” § 0270 – „Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym”), co prezentuje poniższe zestawienie:

Dochody w zł			Wydatki w zł		
Rozdział	Plan	Wykonanie	Rozdział	Plan	Wykonanie
75618 § 0480	850.000,00	916.728,03	85153	4.800,00	2.380,00
75619 § 0270	261.456,77	261.456,77	85154	1.966.955,44	1.176.543,31
			85412	50.707,95	50.707,95
Razem	1.111.456,77	1.178.184,80	Razem	2.022.463,39	1.229.631,26

Niewykorzystane w roku 2023 środki z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Rada Miejska Gminy Rawicz wprowadziła do uchwały budżetowej na 2024 rok Uchwałą Nr LXXII/770/24 z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok w wysokości 859.560,16 zł w przychodach (§ 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach) i przeznaczyła na wydatki związane z realizacją zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151, z późn. zm.).

III.Zadania z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Rawicz realizuje Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego.

IV.W wyniku analizy sprawozdania w powiązaniu ze sprawozdaniem budżetowym Rb-28S:

- 1) nie stwierdzono (poza groszowymi) przypadków przekroczenia planowanych wydatków budżetowych,
- 2) stwierdzono, że suma wykonania wydatków i zobowiązań ogółem przekracza plan w budżecie (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń), i tak:

Dział	Rozdział	§	Plan	Wykonanie	Zobowiązania	wymagalne	wykonanie + zobowiązania (5+6)	przekroczenie (8-4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
600	60016	4520	120,00	120,00	108,00	0,00	228,00	108,00
700	70007	4210	267.100,00	266.982,72	1.067,66	0,00	268.050,38	950,38
700	70007	4300	1.199.230,00	1.198.430,62	16.075,43	0,00	1.214.506,05	15.276,05
700	70007	4520	634.920,00	634.904,00	28,00	0,00	634.932,00	12,00
750	75022	3030	416.448,00	398.799,30	32.264,40	0,00	431.063,70	14.615,70
750	75095	3030	255.024,00	253.929,20	21.252,00	0,00	275.181,20	20.157,20
754	75412	4260	50.820,00	50.417,43	1.673,07	0,00	52.090,50	1.270,50
855	85502	4260	10.834,69	9.788,83	1.502,27	0,00	11.291,10	456,41
852	85202	4360	717,82	717,82	38,71	0,00	756,53	38,71
855	85508	4330	248.000,00	227.614,34	20.820,47	0,00	248.434,81	434,81
900	90003	4520	85,00	85,00	139,00	0,00	224,00	139,00
900	90004	4210	234.400,00	232.817,86	5.865,67	0,00	238.683,53	4.283,53
900	90004	4520	1.325,00	1.321,00	1.282,00	0,00	2.603,00	1.278,00
900	90017	4360	11.280,00	11.210,21	1.129,54	0,00	12.339,75	1.059,75
900	90095	4260	10.600,00	10.162,44	3.092,96	0,00	13.255,40	2.655,40
926	92604	4260	1.558.103,24	1.521.813,92	90.166,85	0,00	1.611.980,77	53.877,53
								4.165.463,99

Rada Miejska Gminy Rawicz w uchwale Nr LVII/609/22 z dnia 21 grudnia 2022 r.:

- 1) upoważniła Burmistrza do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynika płatność wykraczająca poza 2023 rok (§ 8 pkt 5),
- 2) ustaliła kwotę 25.000.000,00 zł, do której Burmistrz może samodzielnie zaciągać zobowiązania (§ 9).

Natomiast w uchwale Nr LVII/608/22 z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Rawicz na lata 2023 - 2034 Rada upoważniła Burmistrza do zaciągania zobowiązań (§ 3 ust. 1):

- 1) związanych z realizacją przedsięwzięć,
- 2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania gminy i których płatności wykraczają poza rok budżetowy oraz do przekazywania uprawnień do zaciągania zobowiązań, o których mowa w ust. 1, kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy (ust. 2).

V. Skład Orzekający stwierdza, że w niżej wymienionych podziałkach klasyfikacji budżetowej poniesione zostały wydatki związane z wypłatą odsetek:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie
600	60016	4560	1.990,00	1.990,00
				Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranym nienależnie lub w nadmiernej wysokości
750	75095	4590	5.563,23	5.563,23
				Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych

801	80101	4570	Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu pozostałych podatków i opłat	750,00	736,00
852	85220	4560	Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	0,43	0,43
853	85395	4560	Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	641,00	641,00

Odnosnie w/w odsetek, Burmistrz w sprawozdaniu zawarł następujące informacje (str. 47):

1) w dz. 600 rozdz. 60016 § 4560 – „*Odsetki w kwocie 1 990,00 zł zostały zapłacone po rozliczeniu:*

a) *inwestycji pn. Budowa drogi od ronda na ul. Piłsudskiego do ul. Dworcowej w Rawiczu. Inwestycja była realizowana z udziałem dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W związku z naliczeniem kary umownej dla wykonawcy zadania, do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu gmina zwróciła część naliczonej wykonawcy kary - w kwocie 870,00 zł;*

b) *inwestycji pn. Budowa bezpiecznych przejść dla pieszych w ul. Sarnowskiej w Rawiczu. Inwestycja była realizowana z udziałem dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W związku z naliczeniem kary umownej dla wykonawcy zadania, do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu gmina zwróciła część naliczonej kary - w kwocie 1 120,00 zł.*

2) W dz. 852 rozdz. 85220 § 4560 – „*odsetki w kwocie 0,43 zł zostały naliczone w związku z nieterminowym zwrotem dotacji celowej do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego otrzymanej przez gminę na uruchomienie mieszkania chronionego*”

3) W dz. 853 rozdz. 85395 § 4560 – „*Odsetki w kwocie 641,00 zł zostały naliczone w związku ze zwrotem niewykorzystanej części dofinansowania otrzymanego na realizację projektu Dobry start – zapobieganie zagrożeniu wykluczeniem społecznym rodzin z małymi dziećmi poprzez zwiększenie dostępu do dobrej jakości usług społecznych. Konieczność zwrotu wynikała ze sposobu wykorzystania dotacji z roku 2022. Odsetki naliczono od kwoty pochodnych od umów zleceń zapłaconych po terminie realizacji zadania. Pochodne uznane zostały przez Urząd Marszałkowski za wydatek niezgodny z przeznaczeniem dotacji*”

W odniesieniu do Kar i odszkodowań wypłacanych na rzecz osób fizycznych poniesionych w dziale 750 rozdz. 75095 w kwocie 5.563,23 zł Burmistrz nie odniósł się w przedłożonym sprawozdaniu.

VI. W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził, następujące uchybienia:

1) W części opisowej sprawozdania (str. 8) w pkt. 2.4.1 „**DOTACJE I DOCHODY BIEŻĄCE**” podano iż „*dochody z dotacji na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego wynoszą 638.131,41 zł*”, podczas gdy z tabeli „*Wykonanie dochodów i wydatków na realizację zadań wykonywanych w drodze umów i porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego*” (tab. Nr 3.8), wynika iż dochody z dotacji na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego wynoszą 614.566,86 zł, co jest zgodne ze sprawozdanie Rb-27S.

Również pozostałe dochody o charakterze celowym wykazano w kwocie 4.694.027,99 zł a winno być 4.717.592,54 zł, co potwierdza sprawozdanie Rb-27S.

- 2) W części opisowej sprawozdania przedstawiającej realizację przedsięwzięć wskazanych w wieloletniej prognozie finansowej (str. 121) wykazano zadanie pn. „Budowa ulicy Szczęśliwej w Szymanowie”, podczas gdy z załącznika Nr 2 „Wykaz przedsięwzięć do WPF” Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Rawicz na lata 2023-2034 (po zmianie wprowadzonej uchwałą Nr LXXI/754/23 z dnia 20 grudnia 2023 r.) wynika, iż w WPF planowane jest zadanie oznaczone jako „Przebudowa ulicy Szczęśliwej w Rawiczu” (poz. 1.3.2.28). W części tabelarycznej „Realizacja przedsięwzięć wieloletnich i stopień ich zaawansowania” (5.2) została wykazana prawidłowa nazwa zadania.
- 3) Analiza realizacji wydatków budżetowych w § 4440 – „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wykazała, że przekazanie środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych nie zostało wykonane w 100% w rozdziałach: 75085, 80101, 80104, 80107, 80149, 80150, 80195, 85404 oraz 90017. Na stronie 129 sprawozdania Burmistrz wyjaśnia, iż *„Wszystkie jednostki organizacyjne Gminy dokonały wpłat na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w wysokość wymaganej prawem. Brak wykonania 100% planu wydatków w paragrafie 4440 „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” w rozdziałach 75085, 80101, 80104, 80107, 80149, 80150, 80195, 85404 oraz 90017 wynika ze zmian kadrowych w jednostkach gminnych i ostatecznie z przeszacowania planu wydatków”*.

Skład Orzekający wskazuje, iż stosownie do przepisu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 288), równowartość dokonanych odpisów i zwiększeń naliczonych zgodnie z art. art. 5, 13 i 14 na dany rok kalendarzowy pracodawca przekazuje na rachunek bankowy Funduszu w terminie do dnia 30 września tego roku, z tym że w terminie do dnia 31 maja tego roku przekazuje kwotę stanowiącą co najmniej 75% równowartości odpisów, o których mowa w art. 5 ust. 1-3. Z kolei, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 43, poz. 349) podstawę naliczenia odpisu, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy stanowi przeciętna planowana w danym roku kalendarzowym liczba zatrudnionych u pracodawcy, skorygowana w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, obejmująca pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (po przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy).

VII. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono informację o stanie mienia wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z tego tytułu w roku 2023.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego
Danuta Szczepańska

Pouczenie: Od niniejszej uchwały Składu Orzekającego służy odwołanie do Kolegium Izby w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.